

ZONA
WYCWICZONA

Melius autem sic.

Dla Młodzianow tych, ktorzy wiek
swoy iákoby Wiosnę w Zimę obra-
cając; Letnich y leśniennych
szukáią pożytkow y
wczasow.

W przed ob Jego Mści.

P. ABRAH: PROWANY
Kawalerá Malteńskiego.

A teraz powtorzę od
IANA KAROLA DACHNOWSKIEGO
N. B. światu vkazána.

Felix homo cum omnia à limine solut at.

Czytáncom.

311364 J 18. D

Zriac na ziemi, a rozumnym okiem
Pátrząc na wszystko poświećcie szerokiem
Człowiek: miłszego nic nie ma dla siebie,
Procz przyjaciela, przy powszechnym chlebie:
Ktorego tylko Bog z nieba podaje,
Iednocy serca, rowna oby cząie.
Tak Matzónkowie w Rayskim welwederze,
Nierozwiązane przyieli przymierze:
Podziśdzień rzeklbym, że sie rozplotáli,
Dla tego Author bezłożeństwa chwáli:
Wiwietemalżeństwo, stoi w swey powadze:
Tylko brákováć ia głowkami radze,
Iz każda przymiot ma swoy białagłowá,
Wzól adku: bys ia wwarzył, surowá,
A przeciebym ia ganił, co kto lubi,
Niewskoram pewnie: ten naydzie ow zgubi..
Kiedy kto łáknie, smakuię potráwy,
Ymłodzieńcowi malżeńskie zabáwy.

Bez żennemu Discurs wważny.

ZKozumiałem / że Wm. Memu Mściwemu
Pana Jona namysli iako to tym / ktorych na Doma
wstawa sześćcie wknowdło / mila nowina tak mnie
Kawalerowi bezżennemu niepoctefna ktory ludźi na
to z przysrodzenia / z wychowadnia / z doświadczenia / z cnoey spo
sobnych / aby odważnie / Wyżynie słusze mogli iako rad widze /
y milate tak y tym tego szes / aby nie w domu / nie przykadzieli /
nie przy żennych plechotach / nie przydziecinnym wozastu / y ko
lebkach / wyos Sarbanaspasi / y Helogabasi / prowadzili / ale
potem Marsowym szepcent / w pracy / w czynności / w obronie
Wyżiny / wciachu y wosyctie / wosyctie / wosyctie / wosyctie /
Talego
ia Wm mego Mściwego Pana widzac / w ktorym nie tylko przy
rodzenie odważna iakas z soba / sportka / z fortuna / starby swoje za
wdrilo / ale y caota przybrawszy sobie nierozdzielny / swoy cten / star
wa / tak / pias / wac / ch / d / a / a / n / i / m / u / s / Wm mego Mściwego Pana /
na / rze / cy / w / i / e / k / t / e / y / y / z / a / m / y / s / t / y / w / r / o / d / z / o / n / y / a / b / y / n / i / e / t / y / l / k / o / c / y / K / o / r / o / n / i / e
naszey / ale wosyctiemu / Chryszcianstwu / w / i / a / t / b / y / d / z / y / y / m / o / g / l / i / p / o / t / y /
te / z / n / y / b / o / w / b / o / l / a / t / b / y / m / n / a / d / t / y / m / a / z / a / s / t / e / n / i / e / l / e / t / c / e / g / d / y / b / y / t / a / n / o / w / i / a
na / ktora / d / a / y / B / o / z / e / j / e / b / y / n / e / p / e / w / n / a / w / s / u / m / o / i / c / h / d / o / s / t / a /
przywiedziona / by / t / a / p / r / z / y / a / c / i / e / l / e / t / a / b / d / o / w / e / m / w / z / d / o / r / o / w / i / u / w / i / m / i / e /
ntu / d / e / b / r / y / m / s / t / a / w / i / e / w / r / e / p / u / t / a / c / e / s / s / w / a / n / t / / s / p / o / l / n / y / t / e / s / t / z / p / r / z / y / a / c / i / e /
lem / a / n / e / p / r / z / e / s / t / r / z / e / d / z / g / d / y / m / o / i / e / s / / y / w / s / k / o / d / z / i / e / b / r / a / t / e / r / s / k / i / e / y / z / m / i / l / o / z / e /
nie / t / e / s / t / b / y / d / z / b / r / a / t / e / m / a / l / e / k / a / r / e / m / G / d / y / b / y / m / w / i / d / z / i / a / l / y / w / i / e / d / z / i / a / l
w / t / w / o / y / m / z / a / m / y / s / l / e / p / o / s / y / t / e / c / z / n / e / y / w / z / e / c / i / w / o / e / y / p / o / t / r / z / e / b / n / e / a / k / r / o / b / y / n / i / e
ż / y / e / z / y / t / n / i / e / t / y / l / k / o / s / m / i / e / r / t / e / l / n / e / y / ż / o / n / y / a / l / e / j / e / b / y / s / s / a / m / z / D / y / a / n / n / e / z / n / e / b / a
s / c / i / a / g / n / a / w / s / y / n / i / e / s / m / i / e / r / t / e / l / n / y / m / z / w / i / a / s / t / k / i / m / s / o / b / i / e / z / a / p / r / z / y / a / c / i / o / k / e / y /
t / o / w / a / r / z / y / s / k / a / m / o / g / l / i / w / d / o / m / w / p / r / o / w / a / d / z / i / e / z / a / l / e / w / i / d / z / a / c / j / e /s / w / r / o / d / z / o / n / y
w / B / r / o / l / e / s / t / w / i / e / w / o / l / n / y / m / w / o /i / n / o /s /c / t / w /o /i /e / z /a / l /e /k /k /i / p /o /l /a /g /p /r /z /e /d /a /t /e /s / /
ktorey / w /o /s /y /k /o / c /o /k /o /w /i /e /k / g /o / t /e /s /t / n /a /s /w /o /t /e /c /i /e /k /o /p /a /n /e / y / n /i /e /z /a /p /i /n /e /z /o /r /o /
to / n /i /e /o /p /i /a /c /i / n /i /e /o /k /u /p /i / n /i /e /z /r /o /w /n /a / P /a /n /e /m /e /s / s /o /b /i /e / t /e /s /t / r /o /s /t /a /z /u /i /e /s / /

Zona wycwiczona.

y czego chcesz dopiąnieś / idzieś zgola ostep / wieżesz y niewolnie
 żony troley w okroty idzieś z ktorych cie tylo sama śmierć wy-
 zwoli y odkule chcesz podobno żeby przy tobie inna zostalo tey za-
 cności / tey wrody / tey mocy / tych defektow / tych forean / y z
 tak zacnego cięka cieniem tylo idzieś chcesz byś człowieczym
 wyrzucił sie z samey słowiesenswa sukienki iedlis nie uznał co
 bol głowyr iedlis docad ani Doktorą potrzebował / anis go wo-
 łal / przywołał y poznał ied go bedzie potrzebá / a podobno ta-
 kiego ktory tasey skazoney przez žone y obyczale tey głowy nie w-
 leczy y nie naprawi. Jeden cietar podobni twol miedl drugi przy-
 bierzef gdy žone w dom w prowadzif za ktory a nie ledabala: bo-
 gu odporu:ż. Matce swey wlasney ktorać ied iest dana: wpro-
 wadzaf na zrzybiady karł synowa / cietse nado on kamien teory
 Sylyphus w Acheroncie ponosi. Siadzy ktorzy rzadu z reku two-
 ich patrzali y rozkazania mashaedy wby / y serce rozdwoic / y us-
 nie tak cietse. idko panney troley slychac ktora cie w inakse kies-
 bce nad twoe spodzieranie wymie.

Nie ná roć Ociec starbi / abyś zapamiętawby pierwozey ma-
 tki twey y dobrodzietki / to iest Oczynny / złoto srebro ktore por-
 nium pozystalo w ogniwá w łanachachy w peca niepotrzebne re-
 ku manele / w Kanali y Kamienie ktore tylo samym ogom a nie
 rozumowi swieca / na robaki tkane bez ktorych y Monarchowie
 swiáca przed tym swietni y w powadze byli zlat zrućit y bro-
 ćit ale żebyś rzeczy pospoltey starbi ktorey kto co da nie wtráci /
 a szestokroć te peca złote ktoremi ty žone krepieś / podobno lá-
 kiego panney twey Kochánka: ożym y ty wledzieć nie bedzieś po-
 rácula / a wrať że to wesele twoie bedzie nie smudna śmierć ná
 ktorym przy tak wielu wozach y gościach w prowadzo cie ná
 Koblizec śpiwátacći y grátac Longa miseria breue gaudium á
 by wesoło pod mlecz byle wolna na tym placu daleś. O wesełach po-
 wleballa że z cietkosćia idá do tego ktory te záklina. O zrzebcach
 że im wyda nic smakue gdy ta ná nych klada: y woiy poniewolnia
 byie

Zona Wycwiczona.

była w łazimodała. Słobzieta nawet w potworze przywleść trze-
 ba. Ty sam na zamwienie czy swoje czy niewieście manifest na-
 sie biorac / y była w idemo w kadoac / dobrowolnie blesyfi / tak
 na Subtencs. Onieboje dwoiaby cie katorowac jedna les tak mi-
 zerny / a druga se nie znaš miszyey swoiey. Ale pisacto oba y ia-
 y cy mym zdaniem testimy balamanet / ty zientac sie / rozumieš żeš
 sie y zony dostanac w ciešyl / a ta pisac spodziewam sie ze nie wcie-
 syfi alem / a przede mym zdaniem mnieyfi / bo sic kuse orzeš acz
 nie idowa / ale podobna / ale y ty spodziewaš sie rzeszy / nie tylko
 trudny / ale zgola niepodobney. A list ten koryc piše / peronie
 ciebie czytiac rosmiešy / ale wiedz o tym ze ta pisalem go lebwie
 nie pišac kory list nie tak / cie rosmiešy tako kogo inšego two-
 le ošenie: Jesli tedy gadoziš moia rada / przynamney prosba
 nie pogardzay / bo wolem ze przydzie do tego ze tym listem rzueš /
 kory przede tak zchowac na pozym / abyš go po ošenieniu prze-
 czytal / a jesli do tego nieprzydzie / ze sie w głowe nie zastrobteš
 y z serca niebadzeš katorowac / cos wšynil / tedy ta abo nie Bawa-
 ler / abo ty nie szewiel / abo twora zona nie bialagłowa / bo wierz-
 mi zaprawda / szenie sie a katorowac / za soba to obote nierozdzitel-
 nie chodzi / y niepochybi se kro turo chce katorowac / nlech sic dšis
 ošeni. Jedno ze dwoch rzeszy przede tronych konieczne te abo owe
 miec musz. Jesli kaida tedy / y ta kora ty poymateš z zona. Be-
 bym tedy niezbladził / tak rzesz sa szynam.

Zona kora ciebie poymie / z tego dwoyga musz miec jedno /
 ze bedze piekna / abo szpetna / jesli piekna to w niej Bogu niemaš
 pragnac / aby ta miał za jedno Boginia / Jesliš szpetna to ty choc
 byt nierad musz od niej stronic. Jesliš piekna lebwie nie wšysey
 ludzie ia miluta. Jesliš szpeta wšysey sie nta brzydza / szredy tego
 co wielom misz trudna / Lochac sic woyms co drugim brzydzo / nleš
 podobna. Jesli piekna / sila badze coš tey zayrzo. Jesli szpetna / sila
 tach badze cie katorowac. Kšie to szego mi zayrzo / a szuchac ze
 mie žalua / obote niešszelie szowleze / Jesli gadoza / to y py-

Zoná wycwiczona.

ná bo to zářym idzie / tak ctiň zářtalem. Fastus in est pulchris,
sequiturq; superbia formam: Jesli špetna / az coby nie wierz /
bo jest ma rozum w głowie, a zwierciadło ná ścieńce / a wie po
rozumie / że ty musis pouczyć ná stronę. a ona wierzysz / pe
wne że swego nie zaśpi. Jestli głada / Boże przyłazanie (Nie
požadaj cudzego) potamie. Jestli špetna / trudney owo drugie
wypełnić. Opuści głowiek oycá y mářka a przyłazanie do żony. Je
śli głada / co żywo tak do celu po oku zamierzać będzie tak wroble
do sowlki dźwio dźwio dźwio. Jestli špetna / każdy wierzysz / zmar
szę n. s. a jestli ja gdzie w posiadzeniu wspomina w szyc / tak od
żolci: oży odwracania choć ten nie nawidza. Jestli piękna / a to be
dzie tak ożara w Gdańskley Giełdzye leża w spic / a niewy chnać
trudna / tak te obaczyć a niewy chnać niepodobna. Jestli špe
tna / to iako alinogors w gardle / rásła wspomniš / a erzy rászy
pluniesz. Jestli piękna / to domo leż dla niej / y sprawy swoje dla
ktorych z domu pod ósaszereba / byto wyuścić odlogiem leża / zá
czym zoba po drable. Jestli špetna / to w domu podni ślać / bo
sie w nim nie osiedziš dla tej przamierzłości. Femina liquidem
ab initio peccati aucupatrix fuit. estq; sub inde in exhaustus ma
lorū fomes, hominis confusio, in facialis bestia, continua soli
citudo, indeficiens pugna, quotidianū hominis damnum impedi
mentum viri, in cōtinentis naufragium, adulterij vas, perniti
osum praelium animal pessimum, grauisimum pōdus, insanabilis
aspis hominum mancipium, fatalis nec essitatis in volucrum. iu
uentutis expilatrix virorum rapina, senum mors, patrimonij deu
oratrix, honoris pernicies, pabulum Diaboli, ianua mortis in
ferni supplementum. Ale co daley mam powiedzieć o tych dwu
kandydach, rzekę: Jestli głada / az okazywa ludziom do z gorze
nia / bo każdy pomysli podobno Pani niepecona w pomniawszy
ná ono że cnota y wroba krzywo ná sie piera. Lis est cum for
ma magna pudicitie. Jestli špetna / każdy niemowie wierz /
ale przysięse / że był snadź ośnal / abos wiełta mał goracze /

Kiedys

Zoná Wycwiczona.

Kiedyś ja poymował abo drugie ná ten czas gládkie byly / abo
ta ledná bylá ná swlećie. Jesli gládka przestrzogay zebys nie
strácił wlasnego z práca z ftoda y stonota; bo vbi Helena. ibi
Troia. Jesli ná posadaye cudzego zdrowie / weźciwe star
wa / fortune przydzni y duze powiesiowšy nálešku. Jesli
gládka / to z domu twego. Theatrum Komedyanom Zona two
ia Komedya á tyś Komedyan / á co tywo patrzac ná was to
sinlechu y vraganiu. Jesli szpetna to dom twoy plekio / Zona
Diabel á ty sam wlasna duša co ćierpiš. Jesli záś twoiá Zona
ktora poymieš bedzie mloda boy sie tey pomoc do stárości. Jesli
stára áżci ná zotadku tam coš vstáwicznie glemiš / pátrz ná nie
bo tey coraz niewiedzieć czego ntedostáie. Poymieš mloda / to bez
przeštanku miły kupte mi to / sprawćie mi to á legze y to. A tak
temu konicá nigdy nie bedzie. poymieš stára to zas každy dzień
rzedzi toba tak weźnić / á to zas tak inaczey aš słucháć mierziono
Jesli názybc mloda. nie nie bedzie vniáid / á iesli obstarš / nie bo
dzie mogła; tam tey nie dostáie rozumu dorzadu domowego / á tey
do dziateł rodzenia / sposobnošci.

Jesli poymieš vboza wygladaye z nia vboštwa / abo nleś
szesćia twey apodoby. Jesli bogata / to záraz y pšna. Jesli
vboza mášiš prełtichno z nia pošbyć iesli máš troche tała chie
ba. a boday nie pradzey nim ci przydzie zašyc mašenšwa. Jesli
bogata; coš tey staga á nie cowárzysem; bo cke bedzie rozumiáá
zeš ty z tey nogi. á nie oná z twego ziebra stworzona. A nedišwuy
proše seć tu piša síla rzeczy. ktore wielu ošentacow poryla / rozu
mielac iž to máie pišmo w ludziách rolnych pošytek vzeñti.

Wracátae tedy stowa máie do záwšitrey peršwázyey. Jesli tá
twoiá fona co to poymieš / bedzie štánu rowniešwego niš ty ášel
záraz z nia lekkie vwañenie od ludi. Jesli záś štánu wielšego /
to máš pána ná soba. Jesli nterobowita / gdišez twoiá potegá
z przytáiotr. Jesli rodowita; ážci pánt co raz powlnnemi groš.
Poymieš zachleyšá niš ty / aš tey Oćiec pánem tobie / á Bráćta
ley niech

Zoná Wycwiczoná.

tey niechca bodzie swágrámi ale opletunami. Jesli rewnieyssa/
 badze tey Protektorem a rodzinté Promíterem: tamc co raz to
 rdeuyšye á čl bez přestánu dayše wolata. Jeslibystráfi poiač
 cáleuštydlíwa / acz to tmdna snadz nie podobna / bo perwia
 dáta o tych se wštyd tam kedyš / porroše miedzy soba rozšáři
 pály / y ledwle go co kóra dostála to inš bedzie rozumála / že go
 ma cále wole / iž zá tego zářona wšyeto sie tey zeyáže y že tego
 nišle niyote / ániwidzi / co ona robi. Jesli niwštydlíwa / inš
 niwletem co rzeč to ná to zle nie ofšate rozumá : im barzety dom
 ontey : ámytaš / cymt árdzety ludziom ocy y wšy otwieráš / ka
 žby w pedzímientu nášřichule xpatruu co sie tam dzieie. Rara
 Phenix mulier bona.

Zechešli tey teš dáč táncuch ná šyie / lubo káydány ná nogi /
 badz káptur ná ocy / přečle wazšay pilno tále chodzi / co y tále
 ožyni co tey zá zabáwka / ožy lišřow nie pišer ožy ožymá ná kogo
 nie rzuca / ožy pešřow y podářřow od kogo nie miewar. Jesli obid-
 wšš to žeč podeyřžana / áž tey w ludži zestánteš bezecnyr. Jesli nie
 obidwšš / áž rzeča žeš kčřul. Jesli biatagiřowá miewštydlíwa pro
 řnšřaca / w domu nieprácowita / šana ta šřomota wyřřole. Jes-
 šli tey teš cále popuščiš / áž ona goriša : bo kóra luž wšřyod šřidci /
 w ten ožás sie popráwot / kedy biata šřaca z Inkařřu wyprzežš.
 Tota Histrío, ludio, & scurrilis, tota q̄. venenum. vrit videndo &
 inficit tacitū. Jesli trzešřwar to wšře nie pila inšego t dno
 wode to nie bedzie málá z rozum. Jesli pšantca. (acž to nie podo-
 bna žeby kóra nie byla ná wrolecie bo cym niždy nie řřchác tyš
 ře to w polšše snadz šře takle žayduia / cemu ta niedářřoná wies-
 rze) acž y tam powšřadáto / že ich napoły wlecey co wmieta pšant-
 řřow pořřyč mšřošřca ábo choreba : a mamii prawda rzeč naye-
 dže takowe biatagiřow y zelbem y gardzitelem že ich šam. Wzabel
 nie přešpíte áni přešřtebzi / á ony přečie wdáta sie zá trzešřwtes
 oboč řáždwy dšřni pšane y mešřowle tož onich rozumieto / že trzeš-
 řřwie. Felicitus sepelienis vxorem talem quam duxeris. Radzil-
 bym

Zoná wycwiczona

był tedy w takley sprawie potać Arcyżwobnice / bo ná swiecie
po grzechu nie masz rzeży sprośneyſzey ná niewiaſte piána.
Bestia crudelis est cor prave mulieris.

Jeſli cherſ potać wdowa to ma z nieboſczykiem bez przeſtánka
na plác wyjezdza. Jeſli panna / co ſie wſiadke wberze niſti ta
poymieſz wſytkę przeyrzeć zda ſie coſ oſobliwego ; po Weſelu ali
oni w Jezowej ſkorze bázro eſtro kolacey aſ ty niewieſz co z niá rzeć
kiedy tey Miel niekmyſi. Jeſli głupia r polecayſe y dom y goſ
ſpodaſtwa ſaſadom. Jeſli madra r polecayſe ſie meſu pánu
Bożu / tam á wſytko z domu nogami do gory wywróci / á tá y
rozum weibie chłopu. Jeſli niepiedna aſ maſ doſwocnim w
trapieniu rozumieacie Pan naſ rozgniewany / y ſamo przyrodzes
nie nie dawoſy ma potomka / z korey przeyny w Maſhenſtwa
wſtaw wate ntebeſpirczny miedzy ludzmi / eſtác o ſobie że nie cały
ſtowiek : cudzych dzieć napierzyć ſie nie moſe / wyrzawſy ich
kupami tak ewierſkow na gniazdzie pod eſas wódzi ſpetnego y
nedznego ſynka myſli ſobie by cie mied takó za ſwego Jeſli zda
żona plodnar aſ ty meſu w eſtych pologach wydawaſ dwotako
á gotny rece ná traidka praca ſam zawiadny o domowym rzadzie
co wiaſnie oney należało. Znówu zda mtey ſtanie o żenie : á naos
ſtatek myſl y oſobie zdobyway ſwaczných kaſkow ſtodyeſy trun
kow wodet / r. r. Pożycaſ obicia wborow kaſtowných okryć
pánia y ná to ſymbysia wcieſyli. Sliy po Babe za kildami /
choć to doma lepley niewiaſty wmiata / zamawia y mawki ná rok
przed pologiem. Szukay praſtunek coby pilno dziecie plaſtować

Czaſem y máte dzieck rozimieſz, a czaſem

Y praſtunka wcieſy, á e kiy zopásem.

Zdebyway Bmoſek domow wieklich Bałalarzew madrych
Pedagogow pilnych. Słuchay co raz ono Panichce niewiem eſe
gdy brzemienna chedzi / rodzac dzitwy reb: wola we dnie prze
kwintnie w nocy lámencie : Dzieci plaća / a máte kipi wata /
nie rzeke że z ciebie ſydzá / gdy co raz przyſeſy mawia. Dawie

B

pánie

Zona Wycieczona.

Panie / dawaj : a zartym w rzeczach twoich wosleka skoda przez
nieobalstwo zeladzi niż poylek przez twoie stranie.

Nuż synowie tesli dobrzy a vmierala to ptarac / tesli zli a byla /
dopieroz frasiunel ze byla. Tesli dobrzy a vmierala / to iuz / e dwuch
stren dwa bole sermule miezami wosercu oycowst. im pierwpy z rad
ze syn dobry byl a vmar / a drugi paczjac na zone gdy omblewa z
smierci synow swoich. Cud ieden ze otec żyw zostawa. Tesli ży
lac zli / kalute serbeznie ze ich kiedy zrodzil / sam tesli kiedy zent
a podobas przychodsi do tego / ze sie Otec przyk / ada aby synowi
żywota strocono. Rodzali siedz / ewoli to iuz niepotrafi otec w / o /
zeby znimi zalo / ow ni strocono : bo tesli madra cor / a to oycaledy
chce w pole wywiedzie / ~~za~~ / ~~prosta~~ / sama niewie kiedy kor
zapuci do miesa. Jesli masz / grad e corli trudno ich strzedz tesli
specne trudney zamal wydat. Jesli stanu wie kiego / skatwie
tey meta rownego. Jesli stanu Mieszkiego / to nachce iedno za
szlachetca / Jesli z chodit na polagn to zbabute w domu / tesli
na cnocte to v / ech / a Panu oycu a / mu we ble trzes / e / y / a / gdy tes
sze pani Marek / a przyspienite : wtem ia tak / o / swoi cor / ki / cho
wam co otec rad a / drugdy od radości Panley matce da pozawoy
tu czym tw / ar / dym dopieroz oni co zdaleka patrzya pyta / co to tam
za ha / as / ? / Jdyne cor / ka za ma / bez wo / ley / o / con / skry / a / iemu / srom / o /
ta / / dz / i / eli / tak / po / tego / woli / to / go / sie / roz / um / i / a / ze / dz / ew / o / li / y / / P / i / o / p / o / t / u /
z / byl / z / g / o / w / y / / a / ni / p / o / s / t / r / z / e / s / e / i / a / k / n / a / b / e / d / z / i / e / w / o / m / s / t / e / r / a / p / k / a / / o / b / t / o / z /
tego co raz dz / i / ew / o / la / w / c / i / e / l / a / d / a / o / y / c / a / a / / Pan / o / t / e / c / r / a / d / g / o / s / i / o / m /.

Synowie zas co raz pospo / t / e / i / e / s / o / ny / p / r / y / w / o / d / z / a / w / o / m / o / y / c / o / w / s / t / i /
nie / no / s / n / e / / P / r / o / r / e / d / z / i / a / e / k / n / a / r / o / d / z / i / w / s / y / / n / i / o / c / y / m / w / i / e / c / e / y / n / i / e / m / y / s / i / a / /
iedno zeby co rych / e / w / d / z / i / e / d / z / i / e / z / y / c / po / o / y / c / u / / S / t / u / d / z / a / y / d / a / l / e / y / c / o / e / o / c / y / m /
n / a / s / t / e / n / i / u / p / i / s / t / e / / / J / e / s / l / i / z / o / n / e / p / o / y / m / i / e / s / i / g / o / r / l / i / w / a / / t / o / m / u / s / i / s / r / o / z / u / m / i / e / c / z / e /
p / e / w / n / i / e / m / a / w / o / s / e / r / c / u / k / o / g / o / s / t / n / e / g / o / / J / e / s / l / i / t / a / g / o / d / n / a / y / r / o / z / m / o / w / n / a / / t / o /
m / u / t / e / m / a / s / z / e / d / i / e / z / a / n / o / s / w / o / d / z / i / / J / e / s / l / i / w / o / s / o / l / a / r / t / o / r / o / z / u / m / i / e / s / i / z / e / t / a / d / o /
s / t / y / o / b / k / o / z / o / s / p / o / t / e / f / n / e / n / o / w / i / n / y / / J / e / s / l / i / w / o / z / o / y / c / h / a / / t / o / p / e / w / n / i / e / n / i / e / n / a /
t / i / e / w / s / p / o / w / i / a / w / s / y / / J / e / s / l / i / d / o / b / r / a / b / o / y / s / e / s / i / e / z / e / b / y / c / p / i / e / w / o / y / n / i / e / w / i / a / r / a /
ta niż

Zona Wycwiczona.

Ia niż ty: A stroi sie to pewnie nie dla ciebie a nie stroi / toć ma
stobmierzać. A stroi to sobie wazny żeby nie komu infemu. A
bronisz tey czego aś sie puła od gniewu. Tam cis w przyszlych białam
tam sowa gdy to stroiś a tu zas takowym y stopym gdy tey cze
go bronisz. Wyryś to a ona gada z meżczyzna aś ty rozumiesz ia.
To sam wieś. Gada z niewiastami / to ty rozumiesz ze podobno z
wodnicam. Rozmawia z powinneti / rozumiesz ze o rowoicy
kalecie. Rozmawia z obcymi dopieroż wważaj / bo kto ia wie o
czym tam sfermie z nimi. Nie strzeżesz tey to ma okazy y speso
bność doroslyckiego aby wosy dobra musi być zia. Strzeżesz tey
sam niepochybnie wykreć: bo im czego bierzey zabraniasz nie
wiadskom tym ony gorcey zamierzają do tego / a zwlaścza gdy w
czym przemorzono. Balesz tey strzedz inzym to wś ci czynia to
czego inzym bronia / z dczym trzeba by straż nad straż mieć. aź by
temu końca nie bylo. Napisał o tym Daniell.

Niewierzyl zenie, a niemial tez kemu.

Stadze rozkazal by pilnowal domu:

A ta sposobem tym stroza uzyta.

Dala mu w garść, y galenia w puścić.

Alc co daley: abo usi w stydowa abo nie. Jesli w stydliwa y
to luz nie st ześ aź ci ona w kary: Jesli nie w stydowa? ani mysl
w strzedz tey wedle potrzeby iefezę ona z ciebie nadarwie y kurtac
w kaje. Jesli tey poruczysz w przytek dom dorzadu to zechce z ciebie
mieć sluga. Jesli sobie cześć taż zostawisz domowego rzadu / aź
ona rzeczy tey nie wierzysz chćiał czelem niemasz komu. Wszy
mś ia pania w: w przyszlym co luz panie mezu nie wdaway sie w za
dwa sprawa ani w adna rzecz dom. woz przyjaciela w domu nie pros
z domu nie chć bez tey woli nie daway nikomu nic z domu bez tey
w admosć chć woli w drable nie slyśc abo co gorke^o nie obietcy
nikomu nie aś wento w pante w ziamy. bo inaczey zostaniesz nie
stowym. Serwie sie cze co w domu nie kmyśli a z dczey rzadami /
to pania w: woz woz woz na woz. Od domu nie ledz bez tey woli

Zoná wycwiczona.

chybá la z soba wżlawšy / by teŝ y zápuť mile : ácz o tákých rzedité
chách nigdzie pod Słońcem nie slychác / ledno snadz w ledney
částce Europy v Polakow / o ktorých niewlastách síla rzečy nie
podobnych do wolerzenia / v nas tu částem slychác / čemu la wiać
ry nie dá : ale y temu šalenštwu co o nich mowia / že y po smierci
či čyňa ich pániámi we wšyctim / bo co mi to zá spôsob oswiad
čenia miłostí w aleemney r pánie došywoćie š by dža ki male
(w ktorých ja šyćac nie umieram) ošzewáta y mnie wonychže po
šmierci miłowá á : A oná mnie za to dawšy k šule w dot nie wa
tey potym z čego wkróć na dšieci ředšy sama za Junaka abo
ptorkosia iákiego maletnošci pozawodži abo popuštošy. Takše
gdy potym šame dyabel weźmie Džedzic do ntey nigdy nie
tráši / zwotášezá tešezé gdy přešázeť / ále zá takim wychowá
niem iákemu páni mářka dáta.

Ale wroćmy rzeč do tego očymesmy mowili : Ješli eš ewolá
páni co la ty poymieš nie nabošna / wáruy šeby čarami y dyab
bly nie narabiatá. Ješli nabošna / to gorzey bo wštatčie nie w
Bošćiele seymnie : y nie wštyd to pántey trzy abo čtery godziny
ná tiermasu zmierešyć y dušey.

Ráda člowak togoz mley ná to wzgláď se go peronie miłnie r
á gani coť go ráda widzi : bo ktora madra narychley temu ná : ale
co go ráda widzi . Umiełi čyřác r pišac r to listki to šwiřtki bez
přeřtánuť : to pošlowe / to baby / to zwodnice ledná zá druga : A
nleumie / takže zle iakoby umiatá. Wáydzie piřarza cotey nápiře
y Sekretarza co přečyřta pietnie čie z domu wypráw wšy. Umie
čyřác / á rada síle čyřta to w ten čas zbiere lad iak páial á stiečť
ná čie iak ná mucho dšiele. A čicha miłšaca wára jeř tu ogieň
pod to pokrýwka wára byš sie niešparzyl. Ješli lednemu řubze
wšyřko rořtázue r to go znać miłnie bo koryřta w iego wřtudie.
Ješli ktoremu nie nteroštázue? rozumiey še nan iakšawa y přezto
go šánuť. Ješlić przydžie w přezod umierác nštey r ážey w boz

Zona wycwiczona

Idźni że twej śmierci pání do nieszawy przyjdzie. Jeśli zaś ona
pierwey umrze aś na cie wszystkie kłopoty domowe myśli zaraz i
koby pogrześć nieboszte takoby potać ińsza zwłaszka że masz małe
dziecki w domu. Jeśli dziecko nie masz zaraz bądź gotow wrócić
potowe posagu / a co wiedzlec iesli nie cały. Jeśli ta co ta znowu
pomyeś ma dzieci aś zwiódzły je do kupy z swoimi / o Bose iaká
tam wieśpanina nie mówie tylko między dziećmi / ale między wá-
mi / a mymi. Aż iesliś wbowe potal co dzieci nie miała zaraże-
nieś frásowliwy, że podobno z toba nie będzie ich miała. Zechceś
ta mieć na wodzy a ona tym gorša. A ródá sie milute / to ciebie
ludzje mala za duba: bronisz tey tego / co zaś ludzje mówia sly ná
nie: Zechceś ta mieć we wósi to dzieci z chłopte / wlec ty do plu-
gow na pole a pání iesli dobra gospodyni / z kądziela do Macłá
doyrzy iesli dobrze siećka rzeke. Chceś ta w mieście chować / aś
pání niezdeży listow piśac y czytać / y postow słuchać. Przyniey
zarobe siedzisz / to rzadki dzień bez swaru. Odbieśdaś gózier myśl
że o niey / że tam po dyable cęgo nárobi. Dopuścisz tey przesupać
sie między ludzmi / aś cie wnet palcem włázna sobie bronisz tey te-
go / co swar Chowaś same w domu to ludzje zaraz rzeka nie dare-
mo to. Daś tey iaká mioda towarzyska / to sie ony wnet obiedwole
rozgrześba daśli stara / to rzeka że tey chowaś z wodnica. Jeśli cie
nie miluter / co ey wósi píš z nieprzyjacielem / swoim a iesli miluter
to wóbedy spiegnie gózie tedno zechceś iść. Jeśli tey nie milute-
ieś zaś niewieś iaká žal cierpiś. Jeśli miluteś zaś niewieś cę-
mus dla niey w bolázi x Chodzil dźiatkami: co w kłopotie y
z nie w raz boleieś. Chornie / aś ey w frásunku. Umiera a ey la-
mentateś. Pomyeś ta nad wola rodzicow a łona posag traci a
ey nieprzyjazni nabywaś. Jeśli ta pomyeś na złość swo m / toś
sobie gorzey wczyni: bo dla tego y ona nieche nabywa w wóichy
Jeśli idzie za sie poniewoli / to tam nigdy pokoy nie będzie. Jeśli
ta ey poniewoli pomyeś to wstáwiec na wojná / iesli ta pomyeś
z samey miłości / oćarśy ośkominy przeciuchno miłość obroci sie wni-
wecz

Zoná wycwiczona

wiesz bo ten sly duch p. do wywierzete. Jesli ta dano wybierz
rac miedzy infemi, to znac ze miała foremnayse przynioy nad
info, dla ktorych jes ta polat. szanny se barzety niz potrzeba.

Jesli cie przyniosła przyjaciele abyś ta polat aj ty nie wlechey
ale nterwola miec bedziesz ktorey sie wstawicznie przidzie macie na
zente. Alesli też zóna przyniosła od swych za cie idzie, dliś za
wse smutna y zalosna nteczym niemyśli tylko opoinście nad toba
bo co za wlechy y z czego dobrego czekać w tym domur gdzie jedno
drugiemu ntechce być mestem abo zóna. Trzesienie ziemi w slyzko
obala stawy przerwane nie z trzymala sadzawki. Zaczniecie stosi
ca w slyzki rzeczy na swiecie dolega. Coż w takim domu gdzie po
niewolne małzeństwo bo gdzie glowa boli abo szanki przegnieyse
iuz tam zle o cielewika. Tak dom w ktorym zóna serca nie ma do
meza upadać pewnie musi. Jesli w tey rodzinie byli y takie / y o
wkie osoby, to wleś ze kazdy z przyrodzenia szionneyse do zlego
czego chcey czekać po szenter Jesli Ociec tey byl taki nieczemny to
pewnie y tego dzieci. Jesli mady to wleś, ze polpollcie mady y
Oycowie glupie dzieci rodza: a przyezyna tego ze rodjac ich sie
mna ten czas rozumu nie miała bo co wiedziec o czym myslat.

Y twarz, nie zawnzdy omyslu odkrywa.

Y zwiierzchna postać udzi ofukina, Piotr Kochanowski

Jesli two zóna nim za cie sła miała zalotnikow mysl o tym
czy ich teraz niema y Jesli by w sly dzewka niewiedziła co mi
losć, to pewnie za cie sly za wse bedzie kwasna. Jesli nite
jedno ty sam oney sie polecał aby a przec w tobie nie uozła to z
nia by w sly tak az bedzie aj dosamey smierci tak krzywe drewno.
Jesli przedwonym sposobem byś debryczchna przec w tobie to po
dobno y temu infemu niż za cie sła a podobno na potym taka be
dzie Bup w sly tey co raz y drugi profony od ntey to sie idl wyoz
zda ze co esy wyrzo, to tey w sly kupy, bo cie tak ośiodia: a
nie kupie sly to oniew, to hálaly.

Przez z bytki zón swych, y a wic sly myslá.

Niektoz, w wieki niedostatek przyjsi, X. Stan: Grochow ski

przyi

Zoná wycwiczona.

Przyganił tey w czym puła sie od labu vanitatis mancipium. pogrozł tey czym ona tobie robz na hartuie co á tey tey nie oddaš to iutropowie samśiadom se ma dudka w دنیا. Ubyeš la/ pokisł w tey nieprzelednaš kiedy narlepiey wspomnie to / przez puścisz tey cym ona go sa y nieposlušna.

Poymieš la z rad stades y sam to cie sie nie wiazy. Poymieš z inad což z niey za o ciecha gdy raży do swych z korych sie ty nie gdy nie wciešyš. Powieš tey co ráiennego te wotawo nie powotes. Šli to narzela te tey nie wiersz z gosa. malignum compendium.

Co zás z strony Meżowey.

I Estli niemaš przyjaciela z coš po tobie ná wiece z á tešli maš leorego kochanego y serdecznego šona puła sie od žalu teora ná cym išt / á byš wy ycke mu ošc swa y serce w nley šamey w opit. Mlodyš á ienš sie to bážo ráno lešit šary / to zás prošno. mlodym bedac przed časem pozbedzíš krayešty y certywošci / štárym bwyšy ntereb nie tedno šony štrzeš a blažnem badžy w šyryš kich. Š potomku iuž nadžiete niemtey / bo tešli bedžie peronie nie twoy. Rad Biegi pilnuješ / to iuž šony nie moješ bo to oboie každe zošebná wššwotžnošci potrebuje. Myšliwys ábo dzielny Xycerz toš žente nieprziaciel. bo terzežy maš šinstwu przediwne Jestes szlowitk štanu recontexšego / to chodzác okole pošyrolenta nie moješ miec o ienie šaránta przyštorwego. A Šlechćiceš ábo Pan wietki. Non potest abscondi Ciuitas supra montem posita. y tak ch mieš ledwie dobywala.

Což tu tedy žynić? y iako z tego labiryntu wozniš z tak ob powiadam y náže: Šcaw napřed šone takowa / teby byla ani piekna / ani šperna / ani boža / ani uboga / ani podla / ani zacna / ani glapia / ani madra / ani wšćiwá / ani niewež / wa / ani plodna / ani nieplodna : Takž meža / co by byl niebogaty / nie ubogi / nie šary / nie mlody / nie zacny / nie plodny. Wten čas la ržek z ženšie. Lež ždamy sie / nie tedno što luđi przeminješ / á ržek pedošbno nie tedno što lač przeminie / niželi takich pare luđi šawiš.

Zoná Wycwiczona.

Wiec tak iakby eden perswadowale. **U**stodziañ každy w pannie
ma wpatrować / aby miała **Quinque P.** to jest.

vt fit	Pulchra, Pud ca, Pia, Prudens & Pecuniosa	Zoná ma bydź	Spietna Wstydlwa Bogoboyne Kostropna Bogata	Heleñá, Lukrecya, Iako Iara. Penelope. Cleopatra.
--------	---	-----------------	---	--

A w tych pantiach siła Zistorzey nieładá potrzebny ch rzeszy
napisałi. Iakożkolwiek zrownania w obyczaiach potrzeba,

Dla sporney Zony ieden niechciał wnić do nieba.

O nieboże żonaty / gdyby się chciał porachować z sobą co cło
też żoná kosztuje / mym zdaniem kupiwszy ta ná waga / daleś woleś
cey żoná niśli ważyć / gdyś ta tárgował / nie masz chudaću żoná
tá w żenie twoy / co byś go troćko nieopłacił. Wiosy tey ná głowie
tyle kosztu / ile perły / y sztuki od kamieni drogich / co t. y sam
nakupił. Wsy tyle / ile zaupnice od wym. słow robione. Czoło tyle
ile náczelnik żłotem y kamieniami okany. Nos tyle ile piżma y per
fumy ná zapach kosztowne. Wągi tyle ile bawelnice w Turczeych
żłotem wprzzone / których dla wdzięczności używa. Twarz tyle /
ile fábryki Weneckie y zamorskie. Góba tyle / ile śmidzjne kostki y
trunczki / ktorymiś ta niekiedy obsyłał. Sztyła tyle / ile kanaki /
kamienie drogic / iáńcuchy / y misternie z perel byte noszenia / ktor
ryches tey nádal. Kamiona tyle / ile sł. ole náprzepych wymysła
ne / y nowa fusza kráiane. Kóce tyle / ile śnieżne od żłota maneł /
pálec tyle / ile rakawice wydworne / nuż pierścienie. Nogi tyle / ile
Wozzósłki w Niderlandzkiej okáne / podwiazki kam. zynowe / y
wymyslne trzewiki. Jednym słowem / wżytko tey ciáło tyło ko
stuje / ile drogic tey ślady / w ktorzych co dzieñ przebieralac chodzi /
á przećto nie kontentá / práznać co wymyslnieśnego / y pozodaliac
konteżnie od mezá / co kiedy indzley / indzey / postrzegła. **O** nieboże
śna y nienasycona pani. **O** czy tey edkie / które co v inśnych widza / to
zaráz y siebie mieć chcą. **J**ęzyk tey / x stawiećnie wola / kúpćie mi
sprawcie

Zona Wycieczona.

Sprawdziemi / edkie y ewalkie ob wymyslow sady / choctay schma
 pelne strzynte / a ty nieboze meza musisz by tej dziedzicem w same-
 rodney barwie chodzic / by tej y w domu nie mialo nic zostac / by
 tej dla stroyw pozbymac wiosek / a cudze kary pocterac albo na sia-
 rosc do spitala isc / przeczo ia stroy / przeczo kupy / we dnie mysl
 y blegay skoto posywienia / a w nocy stachay gamann wiadsto ob-
 peczynienia. V stoin wiadsto przysmakow / co na cie fuka / ty mnie
 masz ze bedzie spokojny oblad / a eno pantey muchy weble rota /
 ai musisz na tlatc. Aleby nabarzley zechcesz pokoio / toć pani za-
 spiewa o dyable / y co trefnieyszego.

Mulier mare est, quodcumq; das reuorat, nunquam abun-
 dat nunquam dicens sufficit, etenim mare non est mare sed mu-
 lier mare omnium acerrimum, nullum exrat in femina mem-
 brum, quod non redoleat, vel auaritam, vel latrocinium, vel
 proditiõnem, vel luxuriam, homines brutificantem.

Jezeze stachay ty ce chceš bydz konarym zdobyway sobie tak
 wiele osz jako ma paw w ogonie, abys sie mogli wedlug potrzeby
 vstrzedz. Vsy mi jako Mildas nowin o niey stachaiac. Tazdrza
 jako wi k do wachanta. Jezyl rybi / gdałaniu tey nieodpowiadai-
 lac. Soladel struel / eos twardszego niz zelazo potykac y trawic.
 Syie wolowa do tego mierzstonego tarczniat quia sero detractat
 onus qui subit. Nogi telente / sidal wchadzac. Nature wrobia.
 Sen swiercowy sebye mogli spac gdy pochnie swolegosc.

Jajes chybil brodu gdyś powierzył zenie zdrowia wżciwego /
 materności. Jako naprzyklad: powierzamy materności Arendas
 rzom / pleniędzy Bupcom / roli oraczom / trzody / pasterzom / tás
 temnie przyiacielom / listow Burforzom / Materności y spraw
 Juryskom / Towarow Formanom / Synow M strzom / Coreł Zie-
 ctom / głowy y gardla balwiarzom / zdrowia wlasnego / Tebykom
 Nie tak wżciwego / ktore leś nad rzeczy pomientone / a podobno y
 nad zdrowie musze y lepsze / a masz go powierzyć w rece ledaiakie
 (co leś Dinologlowskie) ktore straciwszy / niemasz nadzieie skadby go
 odyskać

Zoná wycwiczona.

odyśać / ani łus mieć sukay / ná caka ráne / ani assekurácyey iá
dney mieć / niemożesz / abo czego takiego zombysie mogli zasło-
nić ciał zlemu rózow / kiedy cie zonda poźnie być / y siromocić.
Pyram zię / jeśli może kto nazwać ciał bluznierca kiedy nim nie ta-
leśe palbierzem kiedy nie machlinieśe. Ziozietem kiedy nie krad-
nieś / zdraycy y zboycy kiedy nie zbitaś w feteżnikiem y pita-
ca bedac trzeszowim y dyfym r. Ulicę zgoła bezpiecznie tego za-
dác niemiżet / á przećis od zony byle iey przesło (iako morwia) co
do nosa. Nie tylko tych y takich ale y iuszejnych ka. Kow spo-
dzieway się kiedyć poźnie p'wać w takie choć y podobienstwa nieś
bedzie / abyś miał być kiedy takim / á rychley oledaco y fraszet
takimć iustym mozy y serce naspitane / by teśe na stronie to by-
nie żal / ale przy iudziach roturcy na wielka zwois konfazy / á ty
iá bez duśe y ożu y zamysłow skoliś.

Najszoszego zwierzęcia zrozumieś naturę.

Białogłowie czart w sercu, drugi wlaźł za skóre. Máich: Pudłow:

Chćieyśe iedno daley zabrać / a do w' adżyć zony / á
przyznaś mi ná iakie niebezpiecz'niśwa przy dzieś / barzeżom
wofytkam ná świecie pierwey się dobrze przypatrimy / Dom tu
patec ogladamy. Instrumentá gdy w nie gramy abo grác kaśemy
perfumy gdy ich wachamy / Wind kośujemy / Sól ná palcami
mácamy / w gdrnce b'z'akamy / Dbaśe pomierzamy. Zonda przele-
dzamy / iednym słowem wofytkiego wprzod doświadeżamy / jeśli
się zeyda ná to ná co kupujemy rzeży takie y pierwey niśli teśe
cárgujemy. Same zone zwoławofy oży iáko kotá w morze bie-
rzemy / by on chlop z Dyfa / Kupit psá zá iśśá / bo ináčey gdyby
się godziło sprobować káśdyby rzekł że mi się nie zeydzie. A indie-
ley niepokazulo / aż doślubu / bo wyrzawofy pierweyby iá sobie
zbrzydził / nimby pomyslił poiać za żone. Bywa to czasem / że
drugi od ślubu ołnem w'lecze.

Jeśli co chce mieć ná świecie pieniádze dam á Kupofy mam /
ná przykład / chce zonia / dam pieniádze / mam chce Łojścia abo
inśey

Zona wycwiczona.

Insey rybydam pientadze mam: tak wlaśnie insey rzeży.

Chceżony nie dam pientadzy / ale ona mi daie gdy z soba po-
sag niester / abym to polal. To ty rozumiesz je tak glosia / mylisz
sie nieboże / przypatrz sie raczej co w tym jest / je ley wlaśni dor-
mowizbywata z domu osuwoszy pientadzi. Od rzeznika biorac
mieso im wielkzy przydarek spodzieway sie nie bez wady mieso.
Tak z ona godzi spory posag z soba w nosi / enoty spodzieway sie
nie bez wady lubo przyszady.

Do posag w domu z Pa ma wpatruie.

Ten swoy budzacek naledzie budnie. Gabriel Ostruch.

Stara lesa nie dobrza na robie przypada pogodzis ley dawosy
la przecobic pierścionez lesi mały / abo wleksi mozesz go dac zlo-
centkowi przela. Pientadze lesi sie nie podobata / wolno z mienic
na insey. Mam dom niemilom / w nim m oplać przedam go /
abo komu nayma. Mam groncik / slabo mi redzi / przedam go /
akupie insey. Mam stoge nie kumysil / odprawole rego / a przyli-
me innego. Mam brata przytro mi z nim wczynim szia / co po-
loy. Mam siostrę / grzyzmi lab / damia z dmasz / a glosia wola
nieysa. Ale mam z ona kora na dehad (idko meta) polal / usze
trzymay cos w dpl / a do smierci. By sie wady godzilo w rece
wziac tako kapiosa / y zmdac czy dobry czy zlusty / r / abo trzewika
przyznę / abo tako go wate na czas arendowac pientadze / od mien-
nie zwierzny powachac / czy nie smierdzi / abo konia / a statosy
dobrego byc pewien je nteomilnych nog / y sam rzeke wies w re-
ke / przymlerz / przyzwy / zmdacay / arenduy / zmlen / powachay /
iedz / przetedz / a wanie / Boze / lesie sie podoba / abo nie podoba /
odmien / arenduy / wyzny / abo do diabla podij. Ale zony (wcho-
way / Boie) nie godzi sie. Quod Deus coniunxit homo non se-
paret. Bo gdyby inakcy / nazaturz / kazdaby maice przyzrucono /
tako / Ostrucharzowi / stape nosata. Na cola (poproszu powiem)
od powiedziec nie wniem.

Na byles sie ledno ofent / a z kraz / ci co zony nie mada nie /

Zona wycwiczona.

chca na cie patrzyć. Przylaćtel leśliś go miał / mowit iuśeś nim
 byś niemożę wolecy / baś iuśego dośkał / kiedyś żone potał. Po-
 winni leśliś ta tacy / y ciś katalana cie pateras / a ty eś wielu pokre-
 wonych opuśezasz dla jedney nieowiaśty. Pośag co go weszaleś / nie
 możesz rzeź bezplecnie zeby miał byś twoy / ani żona zeby niepo-
 chybnie twota / ani dźeć / zeby nie omylnie twote. Na dowod
 tey prawdy / prośe ślaw katego śaleńca / y biazna / coby śpęyl so-
 bie kupić dwa kate / teoryby leda kłeczem leda kłotworzył: Wic-
 rze że mi katego białamca / nie śt. wiś proć śanego żonacego teo-
 ry cakiem zamienienia / wśyctego co jedno ma / aź y sam siebie
 powierza.

Ach nieśtetyś czuieć / y widzę z tych rzeczy.

Zegdy miłość zaboli / tylko śmierć wlecy. S. S. Iągodziński.

Cztery rzeczy (mowit Salomon) s domo węginiata kadego zio-
 wca: Dym Ogień Dach dźurawoy / y żona nie sworna. Dym
 zbedzieś ożien wchylwośy. Ognia woda go zalawośy. Dach na-
 prawośy gdy palatać kajeś. Ale żone latay iago chceś / palay wo-
 nie bariżey niś w dach / niciey niepomoze. Niepodobnać ale pra-
 wdziwa powieść że nakazdey dźewieć skor a śnadz grubśyech niś
 debowych roście skoro zś maś idzie. Jedna tonac polżowia a naś
 meza paćami / że weśta / a drugiey przeciwo wodzić maś śkał.
 Wleczyciem teśze anim śkał o śadney ztey zeby sie poprawia.

pit	em	pit.	em.
Qui ca	vxor	ca	absquae quiet labor
ret	e	ret	e-

Dla wpadł w
 białęgłowy oztek niemola.

Bez cierpi

Moglibym tu teśze willegyc / tak wole ludzi pogineś hā
 niebnie przez reca żenina / nie tylko stanow rownieśyech / ale y
 Krolewstich / lecz ię takowych przykladow kadey łocy / dam po-
 łoy. Sa nielozry co rzeza / teś rozum y wodzić do na to / a la mo-
 wie

Zona wycwiczona.

wale / niewierz tam / Ani brzo / Ani kraty / Ani straż wstrowężna /
gdy sie żona na co ciekawego wda. Były także co le samytkano w
wolażach dobrze opatrzonych / były co przy swych pokrewnych miar
szkły / były co przy msłowych / były co ich sami meżowie strzegli /
a przecie kilem od son bierał : były także / a snadz y teraz sa / co w
żywe oczy przy msłach dżwiy y ledźco broiły / żwiodzły maza że sie
ma to snilo / chać na ławo było. Inżych niewiażt cyślaciami naya
dzieś v Złotyrow / które swym chyrościami przechadziły m es
zow sa ich wmyślenie kłada / dla tego wiedzac pewnie o nich że
ony szętać to wlecey by sie mędrości naużyły / a na zlebadac z
przyrodzenia skonne do tego niewowie żeby sie miały odrzic
tym kępcem dy szęgo złęgo.

Ne y Ceremoniow rych co szenia / abo sobie zalećta / gdy
byś sie chiał przypatryć / y one wważyć / siałabyś potyćku sobie
na przestroga odnośt. mała rzecz do wozzenia na pierwszym wsta
niu dąrować pierścione zobopolnie a gdy leżęże Jey tłać z ofo
bliwey łaszi swey Pana miodziandwi faworek ten połać raka swa
ta wloży go na pakuśel serdeczny / rozumie nieboraz iż wigrat / a
tego niewodzi / że sła tey serduszko przedsey złoda niż tego samego
wymale. Inrecusabilem habet apud mulierem fascinum aurum &
lapis. Wiscow dais a ona idź bierze taje bierze

Luz v takiej swanienia niemisz, ani cnoty:

Ktorey do myśli obćwnych otwierá klucz złoty. Sebast. Acernus

W niekorych stronach jest ten zwyczaj, że do ślubu przyłáciot
by nawielśch kromi sarnych pokrewnych niebora / ani przypu
szćia snadz dla tego aby mioba Pani lednego dnia / y w mezu y
w kim inżym sie niezakochá. Jest v inżych narobow sila Cere
mony rozumitých zwyczajow foremnych przy małżeństwie ktore
gdy dobrze wważyś nic wnych nieznaydzieś ledno szęra lico y o
hyda żyćta ich brad w Wiochow gdy miodem Pana žona w bona
prowadza jest zwyczaj że Pani pokradła w co żeby sa prog prze
cłonit y w szedł. Przez co saraż w ży go w domu przez tey woley
niewy

Zona wycwiczona.

nle wychodzić tamże zaraz na pobwoisich / niewiem co za miasci
rosćterala iżeby ma nie tál przykre rdy były od łony. y dla tego
starzy Wiołsy ndzwali le vxor ab vngenco to jest od miazania abo
smarewania. Sa iusze naroby w torych maź kódzil z wrzećionem
swoey mallionce za pas w cyla / a to żeby pamiada o swoey zabawie
nawęćiw srey przeciw prozneraniu glicwomau ich nieprzyacie'or
wi / a ona czasem z tego g'łowy kódzil sobie czyni frakunkant i
ko wrzećionami one kracac y mietcas. Jedziey orzechy wolożnicy
w ssey gryza nárto żeby maź przywykał / trzasku ley slyść żeby
bedzie po domu chodzac trzaskać iatac ic. abo też le łona cól do
bra iato orzech ktory nie smacnie aś go wberzys abo si. użesz.

Nux, Alinus, Mulier, simili sunt lge ligam:

Hæc tria nil rectè faciunt verbera cessent.

Tego ja sie nie feni poracinie zocera calebs / toby celestis, bo
zda sie iakoby uł w nieble byl bez łony. Zna s' n' swo zno polacie
nie Ligamen, wozabie czy wódzidlo / nodus, wezei laqueus. si
dlo czy kablentiar iugum. abo tarczno / co wpyelo znoenieyhe jest
niż łona: bo na wozly / na s' dła so s' uti / y ob s'ubienice nie leden
s' w rnie / tarczno by na c'iejsze ma swoy od poczynek / ale ofentwpy
sie. Nulla requies aś do śmieci / coś podobrego do plecia.

Dobra ktore z łoba łona do domu meżowego w nosi zowla Ju
rystowie Dos se dantur à parentibus, & accipiuntur à filiabus.
to jest że te dobra rodzicy dają / a dziecioki le co za maź i da bióra /
Ale nie meżowie / bo aś polacy mowia wziął po łente posag tedy
to s'ewo posag trzeba obyczajnie rozumieć / to jest tál że ona tych
dobr nie dala meżowi / ale ich tylk' miedzy tego dob. a luba ná ma
łecności / posadzila żeby ley w pokalu doieźady. A po tym poznać że
ich nie dala / bo gdy poeżna wtracć / meż wo tylk' ni s'ęte / a ley
przećis w całe zostala / y to co ma ná dobrach meżowych zapłsano
nie ginie / by też dziećiom po oycu nie miało nic zaskać / a podobno
by lepley y s'usniey / żeby to co ona w niesie w przod ni s'ęzalo / a to
co meżowo za pokolem bylo / bo oney nie moze sie tego nigdy zadać
co mo

Zoná wycmiczona.

co mężowi nie twoje to dziećce. A jeśli prawdá że tak z teč y oná
nie twórá zóna byá y dziećt nie twóte w dwých dobrách dziedzic-
zjá swóie dobro stráćiwšy.

Tobie do tego co tey jest / to jest do poságu siagnac nie pozwo-
lono y napisano nad nimi Noli me tangere.

Kto tedy zámysla zónu pójac / má wprzob dobrze wważac dla-
czegor Jeśli dla rzadu domowegor záš nie lepley mteć do tego
služe domowegor dobrego gospodárnegor kterego záwšé možeš od-
mienic gdye sie nie nadate zlátać gdy potrzeba / oko náš mteć te-
šli nie trádnie / záčym wštac mu z reči cos mu poručyl / á to bez
gomonow y hálasow. Jeśli dla tego žebyš syná miał / á záš nie
lepley šedšy do Spitalá abo Kinderhánsu / miedzy ryšiacem
obrac sobie kílku / y dáć im wychowánie přystoyné / z přestúgu
v Bogá / y z chwálo v ľudšit á potom který z nich bedie fore-
mnieryš y milšy / v šynšy dziedzicem / z woleka twóto wlechat
niž kiedy šplodžiwšy táka lichore ná wštelk žaly šramose y otrá-
pienie twóie. Jeśli dla tego / žebyš poságu wštacšy dšngt nim por-
pláćit / á tá mowte šelepley wštac v šyda ná lichore y pláćit što
od šš / á štelk kiedy sie w tákte hálamuctwo wódaš ktere tržytrá-
ćteš sie niž ná wštelšy dšng. Wšstarek želiš sie ženiš z milošci pá-
mietay y powotoreć mowte pámietay želiš nie wlebdžat wlebdžš
milošć tak máluła.

Gdzie dłoń miękka, twarz biała, moweczka pieśczoneá,

A spodziczka i akoby z rabku wymimona.

Tam iuz wššycyz mierzáta, młodość ma przedayna,

Z' owie, gładkość, yšitę wolność rękodayna,

O d. se sie nie stara, ówško má ná pieczy.

Došć ma kiedy iey sluzá pácholey do rzečy.

Do pušny dobra myšl do południa leży,

A w tym meprzeplacony, czás iak strzátá biežy.

Sabaſtianus Acernus.

Amnis

Zonà Wyćwiczona.

Omnis amor magnus, sed apertoin coniunge maior.

Màtká miłości, oćiec kulawy, dziecko młode, ćiał-
kà nágiego, rączki drapiezne, rãmioná skrzydłate,
Ono oćiec łezudłá sobie struże, iáko mác dya-
bel ták y dziewczkà.

Bo *Venus* z *Morskiej* porodzona piány,
Rádá powabia vroda *Młodziany*.
Y *Arzelac* kaze dziecku *zuchwałemu*,
Niegwołi *Pewnie* *szczudłonogiemu*.
Lecz *twoie* *máiac* ná *oku* *skępnosci*,
W *gárdłoc* *naktadzie* *tych* *to* *z* *boku* *kości*.

R V G G I E R.

Co *wyrzenie*, *to* *zranienie*,
Zimnych *członkow* *rospalente*.
Niech *z* *kim*, *chce* *walczy* *miłoc* *nie* *tam* *nie* *dokuczy*.
Gdzie *kochanie* *kochánka* *powolności* *tuczy*.
Kto *musi* *niechay* *w* *sfycha* *w* *niewoli*.
Posłac *się* *z* *miłym* *bárzo* *serce* *boli*.

Zoná wycwiczona.

Námieniec tu ležese niektore powtešci pámaťi góbné o ofenie
niu. Gdy lednego pyzano čemu ništa žone poiat: odpowiedzial:
Ze zedwoyga zlega mnteyše každy obiera. Wisc niewiem czy do
brze obrati bo teštl w wysokej máto co dobroci tedy w nišklej nie
maš tey zgoła nic ledno šezra zlošć. Cžytalem tež o lednym w
Lwropole z Grekow madrym czy glupim niewiem išt rzeć zwođno
go Sokrates / z tym dokladkem že byl *mortalium sapientissimus*,
išt nie bylo w nišch šnady medršego / a ka merwa že pono glupšego:
bo nie slychať o takim drugim blažnie / coby go žona kžem bitáta /
y takim ingtem myšlata: chybáby z tey mišary / že on sam wmiat
zniešć: ašby ležese šita orym mowitť rozumiel to czyli glupšwo.
Tego rády zážyl leden w ofententu takowey: Ženitť / y nie ženitť
oboie to čtaško ná čie / lednáť tešli šie nie ofeniš / ležese to v čiebie
w mocy bodžie / že šie ženitť možeš ale ofeniwšy šie / žostanješ išt
piškerz w wteršy šroremu nazad erudno. A dobrez co drugiemu
rádžit a přečie bálamut / bo šie sam ofeniš / y dyabla džtwe. Žana
ryppe poiat. Piša o lednym / že mu šie čzy žony ledna zá druga
obieštelý z frášunka chlop glupi dobrez nie ofalát / rozgniewány
one ištboň wčelát y spalit / a w tym šašedži prošligo ogalazki z
tey šablony ná šezepenie w šwých ogradách ale po časie. Dotože
tu ležese co leden powiedžil že každy žonacy podobien kaktace / co
džieťi niewiem išt to rzečť czy šwoie czy nie šwoie wyleše: bo nie
wlašty (zá lašta ich mowiac) gdy by im przyšlo obieráč wolašyby
každa žoštac o lednym oku nižli o lednym možu. Cžego swiáda
kžem ona Žistoria w Rzymie Papiryšowa gdje Panie wčelwe
y Senatori pod alamucone. Jeden takie gdy z okretem tonat ná
morzu / gdy drudzy wtešary w morze ržncali on nie málać nic išt
go / žona wřzucitť Neptanowi w dáry. Piše S. Augustin o led
nym w Africe / ktorý wnterdiac zá čzy rzečy Panu Bogu džieť
kował. Napřod žože nie šenitť. Druga šenitťomu žony nie rž-
it. Třečia / že wozem ni gdje nie rždžit / tam gdje moğı
přešć přešć.

Zoná wycwiczona.

Epaminandus Krol Grecki od Belopida nágóniony dla nie ofe-
nienta y nie zostawienta w Oweżynie potomka cał od powiedziat
Niewiem co znas barzley niepraw Oweżynie czy sa com go nie
zostawit czy ty eos go zostawit ale szereggo lotra.

Pátrzay iako się stroi tway Curyto młody.

Czuprynę podmuskuie, kocha się z wrode

Ostrzy wąsik, woczy się mrugac na wczynie

Panie młode: czasem sie kusi o niewinne, Worek Iudasow

Leż nie bylo końci / gdybymci wšytkie co ich mieć mo-
ge dowody ludzi cał wiele modych wypisac miał / na wtwier-
dzenie tey prawdy. Dam pozoy y temu co Kodzicow od synow
poryła iako czasa dzieci na zdrowie Kodzicow nastapua.

Przećie lednaż żebym ten alos ofenienta całreca odkrył na koń-
cu takowec pożytki ofenienta potofa. Pierwey nocy gdy z soba do
łożnice w niożecie: naprzod Pana Boga prośc będzie otwois
śmierc. A żebym sie w iszył nie wlaćil / wiedz y to odemnie zápe-
wone / że niewiaśty gdy w rzeży y przykladem Tobiafowey żony /
naprzod sie Panu Bogu w lożnicy modla oco profaczeby sie z ni-
mi tak dzialo iako z Sara / to test / żeby siedm mešow każda mi-
lá a pocym żeby oni pierwey pomarli / a niżeli one same. Jestli nie-
wolerzyś (bo ta wiem że sie ty przećie ofenitś) pámiatay wlec flu-
chac iey modlitwy. Záraz pocym wšytkie niewiaśty domowe y
pátrula z pilnościa ktore pierwey záśnie / y z tad wierzsa że ty abo
oná testli wprzod záśnieś w przod y wmrześ: przez co záraz mie-
dzy wami zlemieśkante záraz gustá y szary / żeby cie wprzod po-
stac na on świat.

Iuz będzie wiecznie Prawdziwa wieść oná.

Podobna ozartu w swoiey złości Zoná. Scuerin Bacalski

Udajsa bymci y inšych iey Sekretow y Buglasow / ale ze
grzechy y nie grzeży / zamileje na ten čas wštate wlec powiem
a w tym koniec písma weźynie. To lednaż co wiem záperone wy-
pisać tu / aby ty wiedział / że ci co sie żenie myśla abo swiezo
żonaći.

Zoná wycwiczona.

zonáci przez awsy to rzeka, że la sítá mowie / ále wierz mi / że
nie dugo temu czekać / gdy beda mowili. A tam blazen sem kles
dy onemu pisanu nie wierzyl. Wiem y to / że ciz nowozeniowie
beda mia miec za blazna przez jeden Wiedlac / ale w drugi co
raz de pisma mego beda appellowac / w trzeci sami miedzy soba
o tym co sie tu pisze mowic beda / w czwarty wszyscy zgodnie
przynadca bydz istoena prawda / co dzisieysze pismo moze.

Jezeze la cnie szym mie chceš zagadnac / podobno tak rze
cesz : Ledaiátiš w tey mierze ganiš co czegoš niestofcowal / zo
ny niemiawšy. A ja tobie powladam / kiedy owo dwa y trzy
lubo warcaby gráa / lepiey trzeci zdaleka widzi / gdy owi po
blazensku dala.

Tu stanawšy mniemam se pomysliš : Tož tedy szynic r pan
Bog to sam dal / wielka šona in remedium fragilitatis concu
piscencie carnalis. A kiedy tak / bierzze ja w imie pańskie / do
brze sie nie raz ale dšlesteć przesegnowšy / zdami sie że cie lepiey
wytrybate nizeli Herbarbarum ábo iaki curbit. A w tym
cie pánu Bogu pomozam prošac aby cie wchował tak
tego lekarstwa : Ktore nie mowie sam zola
deł wyšlamule / ále mozz wet
bie wyntenis.

V A L E.

*Nullum animal est adeo in stabile, quam mulier
mox per omnes ventos effectio
ma commouetur & dico
á recta mente.*

Parechásis

Authorová intencya nie jest szturmować ná stan
Małżeński, y Białogłowy známienite, gdyż tym
oboygiem wszytek świat stoi, ale młodym oboiey płci
otwierac oczy, aby doświece ktorá pali, nielecieli przy
kładem komorow. Ktoz ábowiem winien, że im skrzy-
dła vgorzały? sami sobie: kto száchow nie umiejac,
nieostrożnie wyledzie, predko odmetu zginie, Aprze-
toż pismá te z powaznych Autorow, osobliwie Frán-
ciszká Petrarchy, y inszych de exlibatu pisacych
politykow zebrane, prosze niechay wcałym plaszczu
bez podsiewki zley existymácyey chodza.

Dobrze napisał Bożdarzewski.

Nie gorzy pismo nigdy cnotliwego:

Ale w nim trzeba rozśádku zdrowego.

ornie czyię pracą sádzi,

rozumie, y w postępkach biádzi.

Z O I L O.

rem, & tume vis demergere.